

Ενα νέο κύμα κρίσης μπορεί να επανέλθει

Πηγή: ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 49,56

Ημερομηνία έκδοσης: 17-03-2019

Επιφάνεια: 1113.28 cm² Αρθρογράφος:

Κυκλοφορία: 20000

Θέματα: IOBE

ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ

Μια προεκλογική αδράνεια θα κοστίσει ακριβά

Ο γενικός διευθυντής του **IOBE** μιλά στην «Η» για τις προκλήσεις και τις προοπτικές της οικονομίας, με έμφαση στο αναπτυξιακό και στις μεταρρυθμίσεις. ▶ **8**

Συνέντευξη

Μπορεί η οικονομία να έχει εξισορροπήσει, καθώς τα «δίδυμα ελλείμματα» έχουν διορθωθεί, αλλά τόσο δημοσιονομικά όσο και στο εξωτερικό ισοζύγιο η διόρθωση έγινε κυρίως μέσω ύφεσης και λιγότερο διαρθρωτικά.

ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ

Ενα νέο κύμα κρίσης μπορεί να επανέλθει

Ο γενικός διευθυντής του **IOBE** μιλά για την εξέλιξη του ΑΕΠ, την έκδοση του 10ετούς ομολόγου, για την επαναδιαπραγμάτευση των πρωτογενών πλεονασμάτων, ενώ εκφράζει τον φόβο του ότι η μεταμνημονιακή περίοδος θυμίζει πολύ τα χρόνια πριν από τα προγράμματα.

ΣΤΗΝ **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΛΑΠΑΝΟΥ**
earlapanou@ethnos.gr

ΣΤΗ **ΣΗΜΕΡΙΝΗ** συγκυρία το κόστος μιας παρατεταμένης αδράνειας θα ήταν πολύ υψηλό, προειδοποιεί ο κ. Νίκος Βέττας, γενικός διευθυντής του **IOBE**, τονίζοντας πως είναι κρίσιμο να μην παρερμηνεύσουμε την τρέχουσα ανάκαμψη ως αρχή μιας ισχυρής ανάπτυξης. Ο εκσυγχρονισμός του ασφαλιστικού συστήματος, η αναδιάρθρωση της δομής των φόρων και η μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος κατά τα

είναι εκλογική. Η εμπειρία δείχνει προεκλογικά τάση για χαλάρωση της οικονομικής πολιτικής και στάση αναμονής από επενδυτές και επιχειρήσεις. Στη σημερινή συγκυρία το κόστος μιας παρατεταμένης αδράνειας θα ήταν πολύ υψηλό.

Πολλοί βλέπουν επιβράδυνση της ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια στην περιοχή του 1-1,5%. Επαρκούν τέτοιοι ρυθμοί για να εδραιώσει η ελληνική οικονομία μια διατηρήσιμη ανάκαμψη; Χρειάζονται συστηματικά υψηλοί ρυθμοί, εκτός των άλλων να μπορεί να γίνεται διαχείριση του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους. Η τρέχουσα τάση δεν είναι μεσοπρόθεσμα διατηρήσιμη. Η μεσοπρόθεσμη τάση είναι,

Η ευκαιρία να υπάρξει μια δυναμική επανεκκίνηση της χώρας χάθηκε κατά τη δεκαετία της κρίσης, αλλά τουλάχιστον ως καλύψουμε το χαμένο έδαφος από εδώ και μπρος.

όμως, για μείωση από την περιοχή του 2% προς αυτή του 1%, εκτός αν υπάρξουν διαρθρωτικές τμές που θα προσελκύσουν φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο και

θα αυξήσουν την παραγωγικότητα. Συνολικά είναι κρίσιμο να μην παρερμηνεύσουμε την τρέχουσα ανάκαμψη ως αρχή μιας ισχυρής ανάπτυξης. Το κυριότερο είναι πως δεν υπάρχει η πολυτέλεια επιστροφής σε μια «κανονικότητα» παρόμοια με αυτήν που σταδιακά οδήγησε στην κρίση. Φοβάμαι πως η πρώτη περίοδος της χώρας εκτός των προγραμμάτων θυμίζει πολύ τα χρόνια πριν από τα προγράμματα.

Τι πρέπει να δρομολογηθεί ως άμεση προτεραιότητα ώστε να επιταχύνει βηματισμό η ελληνική οικονομία; Υπό ποιες προϋποθέσεις θα μπορούσε η Ελλάδα να δει ένα επενδυτικό σοκ τα επόμενα χρόνια;

Μπορεί η οικονομία να έχει εξισορροπήσει, καθώς τα «δίδυμα ελλείμματα» έχουν διορθωθεί, αλλά τόσο δημοσιονομικά όσο και στο εξωτερικό ισοζύγιο η διόρθωση έγινε κυρίως μέσω ύφεσης και λιγότερο διαρθρωτικά. Το πολύ χαμηλό επίπεδο επενδύσεων είναι ο καλύτερος καθρέφτης του προβλήματος. Κοιτώντας προς τα μπρος η οικονομική πολιτική έχει να αντιμετωπίσει σειρά επιμέρους προβλημάτων, από το επιχειρηματικό περι-

«Στη δεκαετία που πέρασε διορθώθηκαν μεγάλες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές ανισορροπίες. Και χωρίς αμβιβολία έγινε σειρά βελτιώσεων σε επιμέρους τομείς. Όμως, συνολικά, η οικονομία μάλλον μίκρυνε παρά βελτιώθηκε δομικά» δηλώνει ο Νίκος Βέττας.

βάλλον στην ενέργεια και από τις τράπεζες στην προστασία των αδύναμων νοικοκυριών. Όμως οι κύριες τομές που κατά προτεραιότητα πρέπει να προωθηθούν είναι τρεις. Ο εκσυγχρονισμός του ασφαλιστικού συστήματος, με τη σταδιακή μετατροπή του σε κενοποιοποιητικό, για ενθάρρυνση της εγχώριας αποταμίευσης, άρα και σε επενδυτικό εργαλείο. Η αναδιάρθρωση της δομής των φόρων, ώστε να είναι λιγότερο επιβαρυντικό τόσο για τη ανάπτυξη όσο και για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που λειτουργούν νόμιμα. Τέλος, η μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα, καθώς σήμερα δεν εξιπηρετεί την κοινωνική συνοχή και κινητικότητα ούτε συνδέεται με την παραγωγή και τις διεθνείς εξελίξεις.

Πώς απομιάει την πορεία του Δημοσίου στις αγορές μέχρι τώρα; Πότε εκτιμάτε, εκτός απροόπτου, ότι θα είναι πιθανή η επιστροφή της πιστοληπτικής αξιολόγησης της οικονομίας σε investment grade; Η έκδοση του 10ετούς ομολόγου είναι, φυσικά, θετική εξέλιξη και ένα απαραίτητο πρώτο βήμα. Η επιστροφή

στις αγορές θα είναι, όμως, μια συνεχής προσπάθεια, όπου πρέπει να υπάρξει συνέπεια για τουλάχιστον πέντε χρόνια. Για την αναβάθμιση της οικονομίας σε επενδυτική βαθμίδα απαιτούνται χρόνος και μεγαλύτερη προσπάθεια. Ελάχιστες προϋποθέσεις είναι να συνεχιστεί η δημοσιονομική πειθαρχία, η προεκλογική περίοδος να μην οδηγήσει σε ανατροπές και να δημιουργηθούν οι όροι για τις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές. Ένας απλός κανόνας βιωσιμότητας της χρηματοδότησης θα είναι ο ρυθμός ονομαστικής μεγέθυνσης του ΑΕΠ (σήμερα στο 2%) για να γίνει υψηλότερος από το επιτόκιο (σήμερα κοντά στο 4%).

Εκτιμάτε ότι θα είχε τύχη μια προσπάθεια επαναδιαπραγμάτευσης των στόχων για τα πρωτογενή πλεονάσματα και υπό ποιες προϋποθέσεις; Εκτιμώ πως οι στόχοι που έχουν τεθεί θα μπορούσαν να τύχουν ευνοϊκής επαναδιαπραγμάτευσης μόνο αν υπάρξει ένα πειστικό αναπτυξιακό πρόγραμμα με ισχυρή στήριξη. Αλλιώς οι εταιρείες και οι πιστωτές δεν θα έχουν ούτε κίνητρο ούτε ανάγκη να μας επιτρέψουν δημοσιονομικό χώρο που θα χρηματοδοτούσε απλώς την επιστροφή σε παθογένειες του δημοσίου τομέα και μαζί της παρασιτικές μερίδες του ιδιωτικού. Ειδικότερα, στον βαθμό που για τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού, του φορολογικού και του εκπαιδευτικού θα χρειάζονται πόροι για τη μετάβαση σε μια περισσότερο αποτελεσματική λειτουργία τους, αυτή θα ήταν μια λογική και πολύ παραγωγική χρήση μέρους του πλεονάσματος.

Τρία μνημόνια και μια μεγάλη ύφεση μετά, πιστεύετε ότι πάθαμε αλλά μάθαμε;

Στη δεκαετία που πέρασε διορθώθηκαν μεγάλες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές ανισορροπίες. Και χωρίς αμβιβολία έγινε σειρά βελτιώσεων σε επιμέρους τομείς. Όμως, συνολικά, η οικονομία μάλλον μίκρυνε παρά βελτιώθηκε δομικά. Με τη λήξη των προγραμμάτων υπάρχουν τάση επιστροφής στη δομή που παράγαγε τα ελλείμματα και ενδυνάμωση των κεντρικών παλαιών χαρακτηριστικών, υπερβολική εξάρτηση από ένα αναποτελεσματικό και κομματικό κράτος και χαμηλή καινοτομικότητα και εξωστρέφεια. Το περισσότερο ανησυχιακό είναι πως επιβαρύνεται υπερβολικά η νέα γενιά, άλλωστε γι' αυτό αναφέρθηκε πιο πριν στην άμεση ανάγκη αναμόρφωσης του ασφαλιστικού, φορολογικού και εκπαιδευτικού συστήματος. Η ευκαιρία να υπάρξει μια δυναμική επανεκκίνηση της χώρας χάθηκε κατά τη δεκαετία της κρίσης που πέρασε, αλλά τουλάχιστον ως καλύψουμε το χαμένο έδαφος από εδώ και μπρος. Επιτρέψτε μου να προσθέσω πως πολύτιμο θα είναι, εκτός από καλύτερη στόχευση στην οικονομική πολιτική, να έχουμε και μεγαλύτερη ειλικρίνεια στον δημόσιο διάλογο σχετικά με τα προβλήματα. Αλλιώς φοβάμαι πως ούτε καν η σημερινή κατάσταση δεν θα είναι διατηρήσιμη και πως ένα νέο κύμα κρίσης μπορεί να επανέλθει. ●